

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

ELŐFIZETÉSI DIJAK:
EGY ÉVRE: 42 P, FÉLÉVRE: 21 P.

Vállalatok, társaságok és intézmények részére egy évre
60 pengő, félévre 30 pengő.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. TEL: 118-489
Magyar királyi postatakarékpénztári csekk száma: 11.450

Kishirdetések ára: egy szó 50 fillér, állást
kereső előzetők részére 20 fillér, a vastag betűvel
szedett szó ennek kétszerese. A legkisebb hirdetés
(10 szóig) 5 pengő, illetve 2 pengő.

A hirdetési díjak előre fizetendők

Nagyhirdetések ára: egész hasábon milliméter-
soronként 1 P, félhasábon milliméteronként 50 f.
A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk

Szálasi Ferenc visszanyerte szkv. vezérkari őrnagyi rendfokozatát

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A m. kir. igazságügyminiszter Budapesten 1944 november 15-én kelt rendelete szerint: Szálasi Ferenc névze megszűntek a budapesti királyi büntetőtörvényszék előtt annakidején B. VIII. 4873/40. és B. X. 9465/137; valamint B. 2710/1937 szám alatt folyamatban volt hátrányos jogkövetkezmények.

„Ennek következtében megszűntek azok a hátrányos jogkövetkezmények is, amelyeket a katonai közigazgatási jogszabályok a fenti büntető ítéletekhez fűztek.”

Fentiek alapján Szálasi Ferenc nemzetvezető visszanyerte rendfokozatát.

Szálasi Ferencet személyes parancsára régi rendfokozata helyett mint a győleghoz tartozó rendfokozat nélküli honvédet a honvédség nem tényleges állományába helyezem.

Beregyfő vezérezredes sk.

Nem lehet szó nélkül elmenni a Nemzetvezető példamutató magatartása mellett. A magyar molnárság reménységgel, bizalomteljes hűséggel tekint az ország első közlegénye és a legfelsőbb hadúr felé, aki eddig is példát mutatott a szívós helytállásban, odaadó, önfeláldozó munkában, most pedig példát mutat a szerénységben, szemben a közel-múlt hűségével, cím- és rangkorságával.

Gabonavásárlási utalványok visszaváltása

A m. kir. Közellátásügyi Miniszter a Gyáripari Országos Központ Malom- és Sütőipari Szakcsoportjához intézett 520.596—1944. számú leiratában a következő intézkedést tette:

„Átiratára értesítem, hogy a Gabonaforgalmi Központ már eddig gyakorlata szerint is — a gabonavásárlási utalványokért számlájára befizetett 8.60 P díjat mindazon kereskedelmi örlésű malomüzembentartójának visszafizeti az utalványok visszaadása ellenében, aki igazolja, hogy rajta kívül álló okokból a kenyérgabonát ténylegesen meg nem vásárolhatta, továbbá azt is, hogy rendkívüli méltánylást érdemlő okok miatt, pl. ellenes meg szállás következtében, értékeinek visszahagyása mellett menekülnie kellett.

Budapest, 1944. november 1.”

A magyar malomipar őszinte meglepetéssel fogadta ezt a megértő intézkedést, amely a háborús szükséghelyzetből vonja le a mellőzhetetlen következtetéseket. Kötelességünknek érezzük azonban, hogy ugyanakkor egy rokon problémára rámutassunk. Azokról a malmokról van szó, amelyek ideiglenes meg szállás alá kerültek és tulajdonosaiknak sikerült elmenekülni. Véleményünk szerint a menekült tulajdonosoknak igényük lehet a hátrahagyott gabonamennyiség után az egyenértékű visszafizetésére, mert hiszen az egyenértékű az örlés feltételével fizették be s ezt a mennyiséget háborús vis major miatt már megörölni nem tudták. A hátrahagyott mennyiség a Gabonaforgalmi Központ feljegyzéseiből nyilván megállapítható.

Rendkívül méltányos lenne, ha a Gabonaforgalmi Központ ilyen értelmű javaslatot terjesztene a Közellátásügyi Miniszter úr elé, amivel mindjárt a menekült malmosok nehéz sorsán is némileg segíthetne. Jól tudjuk, hogy a háborús kár fedezetére az ismert pénzügyminiszteri intézkedés módját nyújt, de ez csak 90 napos fizetési határidővel bonyolítható le, míg a 8.60 pengős egyenértékű visszafizetése kellő intézkedés esetén azonnal megtörténhet.

Rendelet az alkalmazottak elbocsátása tárgyában

A Budapesti Közlöny november 28-i száma közli az ipari alkalmazottak tömeges elbocsátásának eltöltéséről szóló 4210-1944. M. E. számú rendeletet.

A rendeletben foglalt tömeges elbocsátási tilalom arra a munkaadóra vonatkozik, aki ipari (kereskedelmi, bányai, kohó-) vállalatában rendszerint legalább ötven alkalmazottat foglalkoztat. Az ilyen munkaadónak — az illetékes miniszter engedélye nélkül — nem szabad az 1944. évi szeptember havában foglalkoztatott átlagos létszámának tíz százalékát elérő vagy meghaladó számú alkalmazottját, valamint erre a mértékre tekintet nélkül nem szabad legalább száz alkalmazottját, vagy a tisztviselők tíz százalékát elérő tisztviselőjét, vagy pedig az egyéb alkalmazottak tíz százalékát elérő nemtisztviselői munkakörű alkalmazottját elbocsátania. Ha a munkaadó megítélése szerint a termelés lehetetlenülése vagy más különösen nyomós ok folytán elkerülhetlenné válik az előbb említett mértékű létszámcsökkenés, akkor az illetékes miniszterhez kell bejelentést tennie. A miniszter a vállalat helyzetének megvizsgálása után az engedélyt megadja vagy megtagadja. Ha a miniszter engedélyt ad a létszámcsökkenésre, az engedéllyel kapcsolatban meghatározhatja, hogy kiket szabad elbocsátani, az elbocsátásra kerülő alkalmazottak javára kedvezőbb felmondási időt állapíthat meg, továbbá az igazgatóság, felügyelőbizottság és a megmaradó alkalmazottak illetményeit is bizonyos mértékben csökkentheti. Az ilyen elbocsátást ideiglenesnek kell tekinteni és az elbocsátás okának megszűnése után az alkalmazottakat vissza kell venni. Az ideiglenes elbocsátás a katonai szolgálatot teljesítő alkalmazottak hozzátartozóinak tartási hozzájárulására jogosultságát nem érinti. A miniszter engedélye nélkül elbocsátott alkalmazott szolgálati viszonya nem szűnik meg és illetményeit továbbra is meg kell fizetni.

Az a munkaadó, aki 1944. évi szeptember 30. napja után, de a rendelet hatálybalépése előtt az előbb említett mértékben már létszámcsökkenést hajtott végre, köteles nyolc nap alatt az illetékes miniszterhez bejelentést tennie, s a miniszter az elbocsátott alkalmazottnak vagy azok egy részének visszavételét rendelheti el és a fentieknek megfelelő egyéb intézkedéseket is tehet. (MTI)

Menekült molnárok rovata

Kövesdi Ferenc mesztengyői malomtulajdonos írja hozzánk intézett levelében a következőket:

„Szükségem volna öjtáratú vámmalmom munkálatainak s vezetésének ellátására becsületes molnár családra, ahol a családfő másod- vagy harmadmagával mindent el tudna látni.”

Sütő Péter menekült malomtulajdonos lapunk főszerkesztőjéhez intézett levelében írja az alábbi figyelemreméltó sorokat:

„A Magyar Molnárok Lapjában olvastam, hogy Főszerkesztő Úr a menekült malomtulajdonosok és molnárok segítségére mindenkor szívesen siet, ezért tisztelettel kérem, engem valamilyen álláshoz segíteni szíveskedjék.

Kecskemét kiürítésekor ott kellett hagynom egy vagon kapacitású malmomat. A kiürítés olyan gyorsan jött, hogy alig tudtam némi élelmet és ruhaneműmet megmenteni, ezért családom eltartása érdekében szívesen elmennék dolgozni olyan kártárhoz, ahol megbecsülnének. Tanult, szakképzett molnár vagyok, amikor még saját malmom nem volt, három-négyvagonos malmokban mint főmolnár működtem; 40 éves, nem hadköteles vagyok, kártársaim használhatnák malomban bármely poszton, a mázsánál, vagy irodában egyaránt. Kisegítő állást is szívesen vállalom.

Jelenlegi címem: Sütő Péter malomtulajdonos, Budapest, VIII., Baross-utca 20., I. em. 3. Telefon: 144—119.

Soraim szíves közlését kérem és fogadja érte Főszerkesztő Úr hálás köszönetemet.”

A fenti levelet és annak íróját meleg pártfogásra ajánljuk minden olyan malomba, ahol dolgozó emberre van szükség.

Özv. Sztankovits Lajosné malomtulajdonos Far-

nad (Esztergom megye, vasútállomás Bény) írja a következő levelet:

„A Magyar Molnárok Lapjában megjelent felhívások alapján tisztelettel kérem közlést, hogy a munkahelyet kereső menekült molnár forduljanak hozzám a lehető legsürgősebben, mert alkalmazott nélkül vagyok. Lehetőleg egyedülálló molnárségét szeretnék, mert lakáshiány miatt családostan nem tudok elhelyezni.

Fizetés személyes megegyezés alapján. Természetesen az útiköltséget fedezem oda-vissza, akkor is, ha nem tudnánk megegyezni.”

Tarján Márton t. főhadnagy, a katonai szolgálata miatt üzem kívül álló dunántúli malmát bérbe is adná, elszámolásra is kiadná. Itt közöljük az erre vonatkozó levelet:

„Tisztelettel azon kéréssel fordulok t. Címhez, hogy 5 járatú, fa szívógázmotoros malmom önálló vezetéséhez tőkével rendelkező szakembert ajánlani szíveskedjenek. Tudomásom szerint a Szerkesztőségénél gyakran jelentkeznek menekült malomtulajdonosok, malombérlők stb., kik szak tudásukat érvényesíteni kívánják. Katonai szolgálatom miatt malmomat nem tudom üzemben tartani, bár a község egyetlen malmának üzemeltetése közérdekű volna. Ha arra alkalmas és tökéletes szakember jelentkezik, az általa kívánt időre bérbe is adnám, avagy kaucióval rendelkezőnek elszámolásra is kiadnám.

Kérem a t. Szerkesztőséget, minél előbb szíveskedjék részemre egy megfelelő szakembert küldeni.

A malom Pusztavám községben, Fejér megyében van, levélben, vagy személyesen jelentkező részére felvilágosítást ad: Tarján Mártonné, Mór, Pince-sor 20. sz. Fejér megye.”

Háborús intézkedések

a fuvarozott áruk kirakása tekintetében

A Budapesti Közlöny november 25-i száma közli a m. kir. Minisztérium 4.180/1944. M. E. számú rendeletét a közforgalmú vasúton fuvarozott áruk kirakása, valamint az ezzel kapcsolatos intézkedések tárgyában.

A rendelet szövege a következő:

1. §.

Ha a hadviselés érdekében szükséges, az országos közlekedésügyi kormánybiztos (3.695/1944. M. E. számú rendelet; Budapesti Közlöny 1944. évi 240. szám) a közforgalmú vasúton fuvarozott mindenemű áru kirakását és e célból honvédelmi munka igénybevételét is elrendelheti. Az igénybevételre ebben az esetben a honvédelmi munkakötelezett-ségről szóló 9.300/1939. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1939. évi 227. szám) és az azt kiegészítő szabályok irányadók azzal, hogy az említett rendelet 17. §-ában szabályozott tömeges munka igénybevétele iránt, ha a késedelemben veszély van, a közforgalmú vasút igazgatósága vagy üzletvezetősége, továbbá az országos közlekedésügyi kormánybiztos által — az illetékes tárcák képviselőiből — alakított bizottságok vezetője, valamint az országos közlekedésügyi kormánybiztos felhatalmazásával ellátott kiküldöttek is intézhetnek megkeresést a községi előjárásához (polgármesterhez).

2. §.

A kirakott küldeményekre a fuvarozási akadályokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal a kiegészítéssel, hogy a korlátozott forgalmú nyersanyagok, termények, termékek és árucikkek vasúti fuvarozása esetére különleges szabályok megállapításáról szóló 3.470/1944. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1944. évi 220. szám) rendelkezéseit a rendelet hatálya alá nem tartozó árukra is megfelelően alkalmazni lehet. Ez utóbbi áruk tekintetében a vasút az országos közlekedésügyi kormánybiztoshoz fordul utasításért.

3. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba, végrehajtásáról a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértve gondoskodik.

Budapest, 1944. évi november hó 22-én.

Szálasi Ferenc s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A fenti rendeletre felhívjuk a magyar malmok figyelmét, mert hiszen őket a rendelet intézkedései gabona- és szénellátási szempontból közelről érintik.

Rendeletszerű malmi könyvek kiadóhivatalunkban kaphatók

HIREK

Uj előfizetési díjaink. Az Országos Magyar Sajtó-kamara 3664/1944. sz. rendeletével lapunk részére a következő új előfizetési díjakat állapította meg: évi előfizetési díj 42.— P, félévi 21.— P; vállalatok, társasági malmok, bejegyzett cégek, intézmények és hatósági évi előfizetési díja 60.— P, félévi 30.— P. Uj előfizetési díjszabásunk a jövő évre érvényes, tehát 1945 január 1-én lép hatályba. Amidőn az új díjmegállapítást jóelőre közöljük igen t. előfizetőinkkel, kérjük részükről ugyanazt a megértést és baráti támogatást, amit a multban is tanúsítottak velünk szemben. Mi viszont maradunk azok, akik voltunk: a magyar keresztény malomipar egyedüli jobboldali sajtóorgánuma és változatlanul küzdünk a magyar molnárság érdekeiért, a jobb és szebb jövődöért.

Elhárítottuk a késedelmes kézbesítés akadályait. Az elmúlt hetekben bizonyára észlelték olvasóink, hogy több esetben késedelmesen érkezett meg lapunk. Nem a mi hibánkból történt ez, hanem a lap kinyomtatása körül voltak olyan akadályok, amelyeket abban a nyomdában, ahol lapunkat eddig előállítottunk, elhárítani nem voltunk képesek. E heti lapszámunkat és az elkövetkezendőket az ország egyik legnagyobb nyomdával, a Légrády Testvérek R. T. nyomdai műintézetével állítja elő és így minden biztosítékunk megvan arra, hogy a lap hetenként, úgy, ahogy a multban, minden pénteken elkészül; ugyanaznap este expedíáljuk s még a jelenlegi közlekedési viszonyok között is reméljük, hogy szombaton vagy vasárnap, de legkésőbb hétfőn be fog kopogtatni mindenüvé a magyar molnár régi és igaz barátja: a „Magyar Molnár Lapja”. Köszönjük olvasóink eddigi megértését, köszönjük az eddig tanúsított türelmet.

Ki tud róla? Hozzá tartozói keresik Bodnár László tiszalóki malomtulajdonost, aki Tiszalókról az ideiglenes ellenséges megszállás elől valószínűleg menekült. Ha valaki tudná tartózkodási helyét, közölje azt szerkesztőségünkkel.

Meleg ruhát a honvédeknek, ágyneműt a Vöröskeresztnek. A honvédelmi miniszter felhívását továbbítjuk a molnársághoz. A honvédelmi miniszter úr meleg ruhát (alsó és felső ruhát, takarót, lábbelit, érmelegítőt, kötött és horgolt meleg mellényt, bundát, szármeárút, stb.) kér a harcoló honvédség részére, ágyneműt (párnákat, vánkost, takarót, huzatokat, stb.) pedig a Magyar Vöröskereszt részére. Az adományokat a legközelebbi levéteparancsnokságnál kell átadni.

VÁMCSEREKÖNYV CSAK BÚZAŐRLÉSHEZ. Nem tudunk róla, hogy bárhol is kapható lenne vámfeljegyzési-vámcserekönyv csak búza őrléséhez. Pedig az ilyen könyv nemcsak azokban a malmokban használható, ahol csupán búzaőrlés van, hanem ott is, ahol aránylag kevés a rozsoőrlés. Ma, amikor hazafias kötelesség takarékoskodni mindenféle nyersanyaggal, így a papírral is, ezt a vámcserekönyvünket külön ajánljuk vevőink szíves figyelmébe azért is, mert ez lényegesen olcsóbb, mint a búza és rozso őrléséhez egyaránt használható nagyobb vámcserekönyv.

A lisztzállítási nehézségek elhárítása. Krumm János nagyatádi (Kassai-u. 15.) főmolnár írja lapunk szerkesztőjéhez a következő sorokat: „Tisztelettel közlöm, hogy ha van olyan malom, amelyik főmolnár híján nem bírja a ma oly égetően szükséges lisztzállítási kötelezettségét teljesíteni, forduljon a nagyatádi elöljárósághoz és kérje erre kiküldetéselem. Elsősorban a székesfőváros lisztszükségletének biztosítására, vagy honvédségi lisztzállításra gondolok. Már több bajtársi szolgálatot tettem az idén és jelenleg is önkéntes szolgálatot teljesítek. Ha van olyan malom, amelyik bajtársi szolgálatomat főmolnári minőségben szükségesnek tartja, nagyon szívesen vállalom.”

Rendkívüli juttatás nem esik adó alá. Tudvalevő, hogy egyes vállalatok rendkívüli eseményeknél (betegség, születés, haláleset, bombakár stb.) alkalmazottaiknak rendkívüli juttatásokat szoktak fizetni. Mindezt vitás volt a kérdés, hogy ezek a juttatások adó alá esnek-e? A vitás kérdésben különböző pénzügyi hatóságok egymástól eltérő felfogást vallottak s ennek megfelelően intézkedtek. Az egyöntetű eljárás érdekében a pénzügyminiszter szabályozta ezt a fontos szociális kérdést akként, hogy teljes összegükben mentesek az adó alól azok a juttatások, amelyeket a munkaadó valamely rendkívüli esemény miatt az alkalmazottaknak fizet.

Varga Ferenc öngölt vét

Varga Ferenc miniszteri biztos úr amikor a miniszteri parancs eltávolította őt a Magyar Oskeresztény Malomszövetség éléről, emlékezetes körlevélben búcsúzott el a szövetségi tagoktól. Olvasóink figyelmét bizonyára nem kerülte el, hogy a körlevelet annak idején a Magyar Molnár Lapja is közzétette. Meltatta s „Idegen tollakkal” című cikkében rámutatott a miniszteri biztos úr öndicsérő szavainak a túlzásaira.

Varga Ferenc nevezetesen azt állította a körlevélben, hogy a Szövetség neki köszönheti az Andrássy-úti székházat, neki köszönheti rendezett, sőt kitünő anyagi helyzetét, neki köszönheti az érdekképviseleti élet szanálását. Egyetlen elintézetlen ügyet sem hagy maga után — mondotta a búcsúzó miniszteri biztos úr —, mindent rendbehozott és kintisztázott, úgyhogy tőle utódainak nem kell majd olyan terhes örökséget átvenniük, mint amint ő elődeitől átvette. Ezeket a megállapításokat mi akkor két szempontból bíráltuk. Nem tartottuk megengedhetőnek azt a lekicsinylést, amit Varga Ferenc elődeivel szemben mutatott, azokkal az elődökkel szemben, akik a Szövetséget a semmiből megteremtették és a hazai malomipar virágzó érdekképviseleti szervévé építették ki. De túlzottnak találtuk az öntudatot is, amivel a miniszteri biztos úr saját működését ünnepelte, hiszen a Szövetség élén kifejtett munkáját bizonyára sok jóindulat, de igen kevés szakmai siker jellemezte.

Magunk sem hittük akkor még, hogy bíráló szavainkat a későbbi események olyan meggyőző erővel fogják alátámasztani, mint ahogy az most, legnagyobb fájdalomunkra, történt. Mert az, amiről olvasóinknak kötelességgel beszámolni kívánunk, igen szomorú fordulatot jelent a Szövetség életében. Szívesen engedjük volna el a Varga-rezsimmel szemben elfoglalt álláspontunk helyességének ezt a csattanós bizonyítékát, ha a Szövetség megkímélődött volna attól a sok gondtól és megpróbáltatástól, amit részére — mint olvasóink látni fogják —, Varga Ferenc öngólja okozott.

Varga Ferenc miniszteri biztosi működése előtt legfőbb célként mindig az lebegett, hogy elődei díszkreditálja és főleg a VIKE-re húzza rá a vizes lepedőt. Emberileg érthető ez. A VIKE neve ma is minden vidéki magyar molnár lelkében a győzelmesen megvívott harc és a tisztességes üzleti siker emléket kelti fel. Persze, hogy nehéz volt a VIKE emlékével megküzdni annak a Varga Ferencnek, aki nem a lisztkivétel megvívhatatlannak hitt bástyáiba vezette be a magyar molnárságot, hanem az érdekképviseleti csatavesztések egész sorával

szegélyezte addigi működését. Illessük hát becsületbe vágó vádakkal a VIKE vezetőit, jelentsük fel őket a pénzügyi hatóságoknak adóvisszaélés címén s talán így sikerülni fog elfordítani tőlük a magyar molnárság osztatlan bizalmát s ragaszkodását.

Ez volt Varga Ferenc öngólja. Mert az általa sorompóba állított pénzügyi közegek, átvizsgálva a Magyar Oskeresztény Malomszövetség könyveit, három évre visszamenőleg kerekén 82.000 pengő kereseti adót és állami pótdadót vetettek ki a Szövetségre kereskedelmi tevékenység címén. Most azután törheti a fejét a Szövetség kitünő új vezetősége, hogy a Varga Ferenc által bevett követ hogyan fogja a kútból kihúzni.

Nem szeretnénk, ha olvasóink félreértenének minket. A történetek felett sem elégtételt, sem kárörömet nem érzünk. A pénzügyi hatóságok álláspontját tarthatatlannak tekintjük; a Szövetség alapszabályszerű bevételei nem szolgálhatnak a kereseti adó kivetésének alapjául. Az egész magyar érdekképviseleti élet felborulásával járna, ha az érdekképviseleti munka, az érdekképviseleti jövődalem adókötelessé válnék.

A hajdani GyOSZ, a hajdani OMKE adózatlanul gyűjthetett vagyont és építhetett büszke palotát, csak éppen a magyar molnárság szerény, de szívnkhöz nőtt székházának kelljen adótartozás miatt dob alá kerülnie! Meggyőződésünk szerint a pénzügyminiszter úr, úgyis mint a magyar malomipar őszinte barátja, magáévá fogja tenni a nyomós jogi érveket, amikkel a Szövetség mai vezetősége az adókövetés érvényességét megdönteni kívánja.

Van azonban az éremnek egy másik oldala is. Ez pedig az, hogy a Szövetség életének ezt a leg súlyosabb anyagi válságát, ezt a kamatokkal együtt százezer pengőre rúgó adóüveget Varga Ferenc működésének örökségeként kell a mai vezetőségnek felszámolnia. Az örökség, kedves olvasóink, attól a miniszteri biztostól származik, aki büszkén vergette meg saját vállát, hogy egyetlen elintézetlen ügyet sem hagy távozásakor maga után.

Befejezésül két kérdést intézünk a kiérdemesült miniszteri biztos úrhoz. Olyan krózusai vagyont tulajdonít-e a magyar molnárságnak, hogy a százezer pengőt egyszerűen nem tekinti ügynek, vagy pedig a kifizetetlen adót nem tekinti elintézetlen feladatnak? Mert azt mégsem tételezzük fel Varga Ferencről, hogy kedves és sokáig nélkülözött aktái közé visszatérve, közömbösen szemlélje az özönvizet, amit felidézett és maga mögött visszahagyott.

INTÉZKEDÉS A JOGHÁTRÁNYOK MEGSZÜNTETÉSE TÁRGYÁBAN. A Budapesti Közlöny november 25-i száma közölte a m. kir. Miniszterium 4.120/1944. M. E. számú rendeletét az egyes személyeket nemzeti szocialista magatartásuk folytán ért joghátrányok megszüntetése tárgyában. A rendelet értelmében a kárt szenvedett személyeket közszolgálati állásukba vissza kell helyezni és részükre az elmaradt illetményüket folyósítani. Hasonló intézkedés tehető magánszolgálati jogviszony terén is. A jelentős vagyoni hátrányt szenvedett személyek a pénzügyminisztériumtól megfelelő kárpótlást kaphatnak, ha pedig pénzbeli kárpótlásra igényt nem tartanak, kérhetik a személyi ügyek kormánybiztosától annak megállapítását és tanúsítását, hogy vagyoni, vagy erkölcsi kárt szenvedtek. Az Igazságügyminiszter a folyamatban lévő büntető ügyekben az eljárást azonnal megszüntetheti, illetve az eljárást befejező büntető ítéletet hatályon kívül helyezheti.

A vagyonválság búza decemberi ára. A hivatalos lap nov. 30-i számban megjelent 211.784/1944 számú pénzügyminiszteri rendelet: „a vagyonválságról szóló, 1921: XLV. t.-c. I. fejezete értelmében a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválsága fejében fizetendő búza árat — a törvényben adott felhatalmazás alapján a földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg — 1944. évi december hónapra szóló érvénnyel métermázsánként negyven pengőben állapítom meg”.

Gyenge terméskilátások Angliában. Hudson angol élelmiszerügyi miniszter egyik nyilatkozatában azt a megállapítást tette, hogy ez évben Angliának igen gyenge aratása lesz. Ezt a kijelentést alátámasztja az a jelentés is, hogy Anglia fokozott gabonaimportja nem fogja megzavarni a nemzetközi búzaellátást. Anglia búzaellátása azonban elsősorban a rendelkezésre álló szállítóeszközöktől függ.

APRÓHIRDETÉSEK DÍJA. Külön is felhívjuk hirdetőink szíves figyelmét a lapunk címlapján olvasható új apróhirdetési díjszabásra, amely szerint az állástkeresők apróhirdetési díja változatlanul szavanként 20 fillér, vastag betűvel szedett első szó ennek kétszerese, egyéb hirdetőknél a díj szavanként 50 fillér, vastag betűvel szedett szó a kétszerese. A hirdetés beküldésekor kérjük ezt a díjszabást figyelembe venni s a díjat postautalványon, vagy kiscímletű postabélyegben beküldeni.

Felelős szerkesztő: DR. KARÁCSON ANDRÁS

Felelős kiadó: DR. KARÁCSON JENŐ

Légrády Testvérek R. T. nyomdai műintézet, Budapest, V., Vilmos császár-ut 78. (Igazgató: Kertész Árpád.)

PAPIRZSÁK

garantáltan NÁTRONPAPIRBÓL talpas és szelepes kivitelben

Papirzsákjainkat cégnyomással is szállítjuk.

Kérjen ajánlatot és próbaszákokot

BATES PAPIRÁRU
IPARI R. T.

Budapest, V., Alkotmány-u. 4.

TELEFON: 114-663

WOLFNER

GÉPSZÍJ

VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS” vagy „AERO” minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

„Fehér kő” jellgű pályázat.

(I. közlemény.)

A Magyar Molnár Lapjának folyó évi március 4-i számában kiírt I. számú pályázatára, a műszaki leírást és az őrési diagrammot mellékelem, „Fehér-kő” jelgelé. Az előírt, 8 pár rovátkolt henger, 8 töréttel bíró malom, 12 pár símahenger, 2 pár kő, 11 drb felbontógép, 24 rendszernek szitárész, 11 rész daratisztító gép. Majd 2 drb 180 tömlős nyomó porszűrő, szélidobok nélkül megadva, melyből a pályázónak meg kell szerkesztetni egy 8 töretű 4 v. 5 daralőrli rendszerű magas-őrlésű automatikus búzamalomnak legjobb őrési diagrammját, teljes őrési vezetési leírással. A kiaknázás, egy komplett diagramm minden adata megadásával, ami a hirdett pályázatban hiányzik annak megadásával kiegészítésével.

Amint megnézem a hirdett pályázatot, mindjárt

szembetűnik, hogy nem is olyan egyszerű. Pl. a szitárészek 24 rendszerű tesznek ki, a hengerek pedig 22 rendszerű. Most azután összeállítani egy-egy szitát a részekből.

Mindenek előtt én táblázatban állítottam össze a pályázatban megadott szitárészek és hengerek, rendszerek beosztását, hogy melyik hengernek melyik részt adom. A szitárészek, illetve felületeket is a megadott, a szükséges és amit én megadtam. A szitafelületeket úgy számoltam a szita megadásánál, hogy ami a pályázatban megadott, azt én is elérjem. Amint látjuk, igen nagy feladat. A rovátkolt hengereket lekésző-rűlni, a símákból megrovátkolni nem szabad.

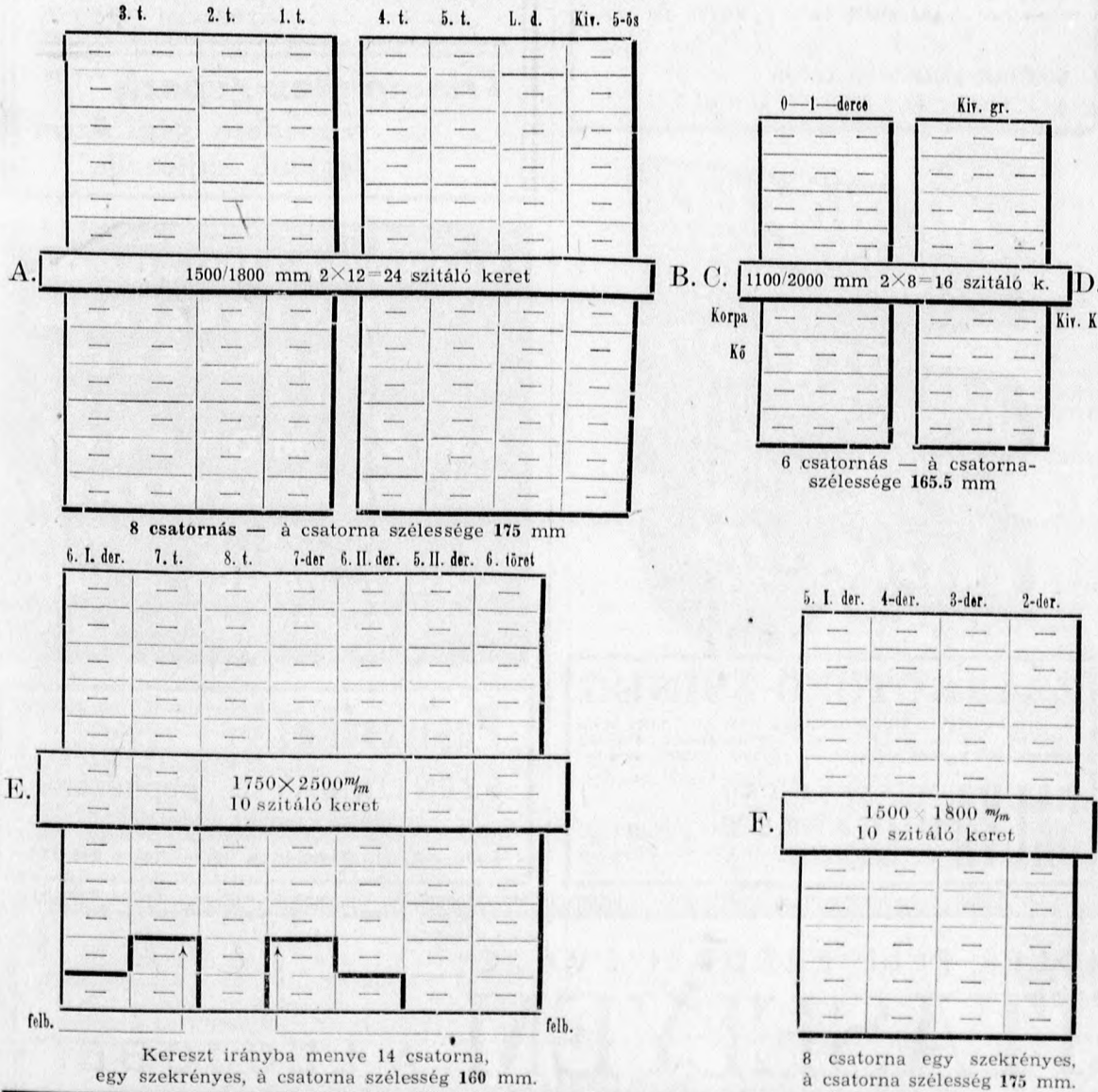
Tehát alább a táblázatot tüntetem fel, ahol már úgy van felsorolva minden rendszer, mint a diagrammon is látjuk, vagyis ahogy beosztottam.

Táblázat:

S z i t a f e l ü l e t:				
Hengerhossz:	Pályázaton adott:	Szükséges:	Általam adott:	
1. töret	1000/250 mm	6.65 m ²	7.2 m ²	6.65 m ²
2. „	1250/220 „	6.65 „	9.— „	6.65 „
3. „	1250/220 „	13.31 „	9.— „	13.31 „
4. „	1000/250 „	6.65 „	7.2 „	6.65 „
5. „	1000/250 „	6.65 „	7.2 „	6.65 „
6. „	1000/250 „	6.44 „	7.2 „	6.44 „
7. „	650/220 „	4.95 „	4.68 „	4.96 „
8. „	650/220 „	4.95 „	4.68 „	4.96 „
Korpakő 42 II.	800 „	7.13 „	5.76 „	7.13 „
	8600 m²/m	63.38 m²	61.92 m²	63.40 m²
Kiv. gr. dara	1000/250 mm	7.13 m ²	7.2 m ²	7.13 m ²
Kiv. Köz.	1000/250 „	7.13 „	7.2 „	7.13 „
Kiv. 5-ös	800/250 „	6.65 „	5.76 „	6.65 „
Láng	800/250 „	6.65 „	5.76 „	6.65 „
0-1-dercekő 42 II.	800 „	7.13 „	5.76 „	7.13 „
2-	800/300 „	5.54 „	5.76 „	5.54 „
3-	800/300 „	5.54 „	5.76 „	5.54 „
4-	800/290 „	5.54 „	5.76 „	5.54 „
5-I.-	800/290 „	5.54 „	5.76 „	5.54 „
5-II.-	700/250 „	5.45 „	5.04 „	5.45 „
6-I.-	700/250 „	5.45 „	5.04 „	5.45 „
6-II.-	600/290 „	4.46 „	4.32 „	4.46 „
7-	600/290 „	4.— „	4.32 „	4.— „
	10200 m²/m	76.21 m²	73.44 m²	76.21 m²
1 tányér felbontó		1.50 m ²	—	1.48 m ²
1 „ „		1.50 „	—	1.50 „
		3.— m²		3.— m²

Amint látjuk a beosztást lett 22 rendszerű malom és két felbontógép tányérrendszerű, mintegy rendszernek számít. A szitafelületek egyeznek a megadott és

általam beosztott szitafelületekhez. Az alábbi rajz mutatja a szitákat és azok keresztmetszet rendszerenkénti beosztását.

A megadott keret- és csatornaszámok szerint a sziták beosztása által így jönnek, adódnak ki a sziták. Vagyis egy kétszekrényes síkszita 1500x1800 mm keretmérettel, 2x12=24 szitáló kerettel, a 175 mm-es csatornaszélességgel, keretenként 8 csatorna. Egy kétszekrényes síkszita, 1100x2000 mm keretmérettel, 2x8=16 szitáló kerettel, a csatornaszélesség 165.5 mm, keretenként 6 csatorna. Egy egyszekrényes 1750x2500 mm keretmérettel, 10 szitáló kerettel, a 160 mm csatornaszélességgel, keresztirányba 14 csatorna keretenként. Egy egyszekrényes 1500x1800 mm keretmérettel, a 175 mm csatornaszélességgel, keretenként 8 csatorna. A felületeiket a hengerekhez a megfelelő, mint a táblázat is mutatja, beosztottam 1000 mm-höz 7.2 m²-el számolva. A nettó szitafelületet pedig a keret külső léceit vettem a 20 mm-nek, a két vége, 40 mm és vettem a csatorna nettó szélességét.

Pl. 1760 . 175 = 0.308 m² egy csatorna felülete nem nettó! Most veszek minden csatornához egy leeső (fakkot) nyílást.

Pl. 175 . 175 = 0.030625 m² egy leeső fakk felülete. Ezt levontam a csatorna felületéből. Pl. 0.308 — 0.0306 = 0.2774 m² egy csatorna nettó felülete. Ezt megszoroztam a csatornák számával és megkaptam azt a felületet, ami a pályázatban megadva van. Ez vonatkozik az „A”, „B”, „E” szitákra. A következő a másik szitánál hasonlóan számoltam ki. Itt is 40 mm a keret külső lécekre levonva, végénél. Pl. 1960 . 165.5 = 0.32438 m².

Egy leeső fakk felülete: Pl. 165.5 . 165.5 = 0.02739 m², ezt levonom, Pl. 0.32438 — 0.02739 = 0.29699 m² egy csatorna nettó felülete. Ezt megszorozom a pályázatban megadott csatornák számával s megkapjuk a megadott nettó felületet. Ez a „C”, „D” szita. Az utóbbi az „E” szita itten szintén a keret külső lécekre levezünk 40 mm-t a végén.

Pl. 1710 . 160 = 0.2736 m² Egy leeső fakk felülete; Pl. 160 . 160 = 0.0256 m², ezt levonom, Pl. 0.2736 — 0.0256 = 0.248 m² egy csatorna nettó felülete. Megszorozom a pályázatban megadott csatornák számával és megkapom azt a nettó felületet, amit a pályázatban már megadva van. Pl. 0.248 . 20 = 4.96 m².

A daratisztítók a következőképpen vannak beosztva: az I. 2x500 mm-es tisztítja a 2., 3. töret gr. darát. A 2x400 mm-es a 2. töret közép, finom és a 3. t. k. darát tisztítja. A 450 mm-es szimpla a kiv. gr. dara alsó finom átmenetét tisztítja.

II. A 2x300 mm-es tisztítja és osztályozza az „A”, „B”, „C” asztali darákat, az I., 5. töret daráját tisztítja. A 2x340 mm-es a 4. töret darát tisztítja. A másik 2x340 mm-es a 6. töret daráját az átcapatokkal és a 3., 4. töret finom darát tisztítja.

A daragépek megszívása: A daragépek megszívásához szükséges általában a szitafelület 1 dcm²-ére 0.12 dcm² szűrőfelület. Nekünk van:

egyszer = 450 mm
2x500 = 1000 „
2x400 = 800 „
2x300 = 600 „
4x340 = 1360 „

összesen 4210 mm

Veszem egy-egy gépkeret hosszát 2 méterben a dakeretet 0.50 méterbe.

Pl. 421 . 2 = 842 m² = 842 dcm².

Pl. 842 . 0.12 = 101.04 m², ennek plusz a 80%-a, mert annyival több kell, ha közösen szívódik. A 80%-a 80.83 + 101.04 = 181.87 m², vagyis a gépek szerint kell 181.87 m² szűrőfelület. Beosztom a gépeket az egyik 180 tömlős nyomó porszűrőhöz.

I. csoport gép:

egyszer = 450 mm
2x500 = 1000 „
2x400 = 800 „
2250 mm

Pl. 225 . 0.12 . 2 = 54 m².

Ezek szerint kell 54 m² szűrőfelület. Megnézem az egyik 180 tömlős porszűrőnek mennyi a szűrőfelülete? Pl. 3.14 . 0.085 . 2600 = 0.69 m² egy tömlő felülete.

Pl. 0.69 . 180 = 124.9 m² = 125 m².

Megnézem, mekkora szélidob kell hozzá. Veszek egy 1050 mm-es szárnyátmérőjűt, melynek kifúvónyílása 550x800 mm, adok neki 680 fordulatot percnként. Vagyis kiszámolom azt, hogy mekkora szűrőfelületet vesz igénybe az említett szélidob az adott adatokkal. Pl. 550 . 800 . 680 = 299.2 m³ levegőt tud szállítani. A szélidobok kerületi sebessége rendes munka mellett 30-40 m/mp szokott lenni.

Pl. 1050 . 3.14 . 680 = 37.36 m/mp.

60

Egyik adat a szűrőfelületre az, hogy a szélidob kifúvónyílása 1 dcm²-ére 0.4 m² szűrőfelületet számolunk, A másik pedig egy m³ levegő leszűréséhez 0.2-0.4 m² szűrőfelületet adunk, illetve kell. Előbbire visszatérök később, utóbbit veszem.

Pl. 299.2 . 0.4 = 119.68 m².

Tehát a szélidob a megadott fordulattal igénybe veszi a porszűrőt, noha a gépek kisebbel is megelégednének, de így nem áll elő az eset, hogy a gépek nem tisztítanak jól.

Folytatása következik.

Speciális kazánrepedés- és maródáshegesztések

Malomipari gépek, traktor- és autóhengerek, hengerfélék, főtengelyek stb. hegesztése

CSILLAGH SÁNDOR „Elektrohegesztő-Ipar”

BUDAPEST, XIII., HUBA-U. 5/A. TELEFON: 490-317

„COLUMBA-LILIPUT”

nagyteljesítményű triór
kis- és középalmoknak
Kisebb szemvesztéssel tökéletesebben triöröz mint a lassúforgású triórhenger

STAHÉL ÉS LENNER

TRIÓR- ÉS LEMEZLYUKASZTÓGYÁR R. T.

BUDAPEST, VI.,

Országbíró. utca 44-46. sz.

BETÖLTENDŐ ÁLLASOK

Keressék menekült családok szivógázmotor kezelőit és családok szivógázmotor kezelőit...

Üzemvezető főmolnár keressék, aki fagázomotorhoz is ért...

Nős, kis családú molnárségedet keresünk azonnali belépésre...

ÁLLÁST KERESŐK

Gépészek ajánlom. A gépek leírását, valamint a fizetési feltételeket kérem...

Elsőrangú menekült, komoly malomszakember, magasabb malomszaki képzettséggel...

Menekült molnár állást keres. Elsőrendű munkaerő. Barmilyen üzem szíves meghívását kéri...

24 éves hadmentes molnárségedet keres. Barna Kálmán, Budapest, XII., Süveg-u. 3. 15047

Főmolnár és malomberendező állást vállalna nyugat-dunántúli megyékben...

VEGYESEK

Elektromotorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés...

Igazán önélestedő daráló-kövek, szavatolt nagyteljesítményűek...

Hengerszékfogasok, alkatrészek, műszaki cikkek beszerezhetők...

Horváth Pálné Gellér Janka cégnél, Budapest, XIII., Üteg-u. 9. 5225

Eladók 10, 16, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 75, 80, 130 HP stabil szivógázmotorok...

Darálóköveket függőkővel és darálókat minden nagyságban...

Használt malomgépeket, malomot leszerelésre veszek...

Mérlegek, mászák eladása, vétele, cserélése. Kollár, Budapest, VII., Péterfy Sándor-u. 32.

Szállítóeszközök különböző méretben, használt állapotban, raktárról azonnal szállíthatók...

Elektromotorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre...

Önélestedő daráló és kőrő köveket legjobb minőségben gyártok...

Malomszerelést beérlelt, diagramm-készítést önállóan vállalom...

„Rugalmas” Fazekas-féle szabadalmazott malomszűrőt készítek...

Wörner 3-as sz. hegyező-gép és Besser 3-as Rentábel eladók...

Motorokat csutka, barnaszén üzemre 10-150 HP teljesítményig szállítunk...

Használt gépet akar venni, feleslegessé vált gépeit el akarja adni...

Renal kazánkő-öldőszer raktárról ismét kapható...

Traktor- autó-, motorhengercsiszoló, főtengelycsiszoló, főtengelycsiszoló...

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK

repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése

Lakos és Székely gépgyár Budapest, VI., Béke-tér 3.

Új berendezések gyártása és hegesztő oktatóműhely

NÁTRONPAPÍR ZSÁKOK mindenkor a legelőnyösebb ÁOK áron...

Német Molnáriskola Dippoldiswalde-Sa. Városi felsőbb szakiskola...

rendeletszerű könyvek legjobb kivitelben és így legjutányosabban kaphatók...

MAGYAR LAJOS GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

FŰTŐI VIZSGÁHOZ! * ÜZEMVEZETÉSHEZ! NÁDAS: KAZÁNFŰTÉS

MESTERVIZSGÁRA — TOVÁBBKÉPZÉSRE CSIZMAZIA — NÁDAS A MALOMIPAR TECHNOLÓGIÁJA

EMERGÉ a tökéletes gumiaruk védjegye MAGYAR RUGGYANTAÁRUGYÁR R. T.

LÁSZLÓ MEDICAGO KALAPACOS DARÁLÓ ACÉL TIPUS. MINDEN LŐERŐHÖZ

MALOMGÉPEKET MŰSZAKI CIKKEKET napi áron szállít LÁSZLÓ MIKLÓS

SZIVÓGÁZMOTOROK FA-, FASZÉN- ÉS BARNASZÉN-TÜZELÉSRE DIESELMOTOROK

Az összes malmi műszaki cikkek: használt és új malomgépek, malomipari vasöntvények

ZSÁKKÖTŐZŐ-ZSINEG 96 cm hosszúságban külföldi nátronpapírból

Papírzsákok többrétű, nátronpapírból minden méretben és célra készít

SCHINDLER-FÉLE EREDETI SVÁJCI SZITASELYEM A LEGJOBB! Mindenkor friss minőségben szállítja